Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
PRIIT PIKAMÄE
16 päivänä joulukuuta 2021 [1]

Asia C-568/20

J
vastaan
H Limited

(Ennakkoratkaisupyyntö – Oberster Gerichtshof (ylin tuomioistuin, Itävalta))

Ennakkoratkaisupyyntö – Oikeudellinen yhteistyö yksityisoikeudellisissa asioissa – Tuomioiden täytäntöönpano siviili- ja kauppaoikeuden alalla – Asetus N:o 1215/2012 – Aineellinen soveltamisala – Jäsenvaltiossa annetut tuomiot – Todistus tuomion täytäntöönpanokelpoisuudesta – Täytäntöönpanosta kieltäytymisen perusteet – Vastaanottavan jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteiden loukkaaminen – Unionin oikeussäännön rikkominen – Vastaanottavan jäsenvaltion laissa säädetyt täytäntöönpanosta kieltäytymisen perusteet

1. Voiko vastaanottavan jäsenvaltion tuomioistuin, jonka käsiteltävänä on henkilön, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, esittämä hakemus siitä, että kyseinen tuomioistuin kieltäytyisi täytäntöönpanosta, hyväksyä tämän hakemuksen sen jälkeen, kun alkuperäjäsenvaltion tuomioistuin on antanut asetuksen N:o 1215/2012 [2] 53 artiklassa tarkoitetun todistuksen, joka osoittaa annetun tuomion täytäntöönpanokelpoisuuden ja asetuksen sovellettavuuden, sillä perusteella, että kyseisen asetuksen sovellettavuutta on arvioitu virheellisesti, koska alkuperäjäsenvaltion tuomioistuimessa käyty menettely koski kolmannessa valtiossa annettujen tuomioiden toteamista täytäntöönpanokelpoisiksi? Unionin tuomioistuimen on vastattava nyt käsiteltävässä asiassa tähän kysymykseen.

I Asiaa koskeva lainsäädäntö

2. Nyt käsiteltävän asian kannalta merkityksellisiä säännöksiä ovat asetuksen N:o 1215/2012 2, 39, 41, 42, 45, 46, 52 ja 53 artikla.

[1] Alkuperäinen kieli: ranska.

[2] Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1215/2012 (EUVL 2012, L 351, s. 1).

II Asian taustalla olevat tosiseikat, pääasian käsittelyn vaiheet ja ennakkoratkaisukysymys

3. Sen jälkeen, kun H Limited -niminen pankki oli nostanut kanteen, joka perustui Jordaniassa vuonna 2013 annettuihin kahteen tuomioon, joilla lainanottaja J oli velvoitettu suorittamaan kahdesta lainastaan maksamatta oleva summa, High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Englannin ja Walesin alioikeus, Queen's Bench -osasto (piirijaosto), jäljempänä High Court of Justice) velvoitti summaarisessa menettelyssä 20.3.2019 antamallaan ratkaisulla J:n suorittamaan H Limitedille 10 392 463 Yhdysvaltain dollaria (USD) 5 422 031,65 USD:n suuruisine korkoineen ja 125 000 Englannin punnan (GBP) suuruisine kuluineen. Tämä tuomioistuin laati asetuksen N:o 1215/2012 53 artiklassa tarkoitetun todistuksen ja toimitti sen tämän jälkeen (jäljempänä todistus).

4. H Limited pani vireille tätä ratkaisua koskevan täytäntöönpanomenettelyn Itävallassa, jossa J:llä on kotipaikka, ja J esitti asetuksen N:o 121572012 45 ja 46 artiklan nojalla täytäntöönpanosta kieltäytymistä koskevan hakemuksen. Hän vetosi tämän tueksi Itävallan oikeusjärjestyksen perusteiden (ordre public) loukkaamiseen [3] ja väitti, että koska kyseisen ratkaisun tarkoituksena oli panna täytäntöön kolmannessa valtiossa annetut tuomiot, se ei ollut asetuksessa N:o 1215/2012 tarkoitettu täytäntöönpanokelpoinen tuomio. Hän väitti, että alkuperäjäsenvaltion tuomioistuimen (jäljempänä alkuperätuomioistuin) laatima todistus ei sido täytäntöönpanosta kieltäytymistä koskevassa menettelyssä vastaanottavan jäsenvaltion tuomioistuinta (jäljempänä vastaanottava tuomioistuin).

5. Bezirksgericht Freistadt (Freistadtin piirioikeus, Itävalta) myönsi 9.10.2019 tekemällään päätöksellä H Limitedille luvan High Court of Justicen 20.3.2019 antaman ratkaisun täytäntöönpanoon. Landesgericht Linz (Linzin osavaltion tuomioistuin, Itävalta) hylkäsi J:n tekemän valituksen 22.6.2020 tekemällään päätöksellä.

6. J teki toisen asteen tuomioistuimena toimineen tuomioistuimen päätöksestä ylimääräisen Revision-valituksen Oberster Gerichtshofiin (ylin tuomioistuin, Itävalta), joka on päättänyt 23.9.2020 tekemällään välipäätöksellä lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1. Onko [asetuksen N:o 1215/2012] säännöksiä ja erityisesti sen 2 artiklan a alakohtaa ja 39 artiklaa tulkittava siten, että kyse on täytäntöönpantavasta ratkaisusta myös silloin, kun täytäntöönpanoperusteessa vahvistettu velallinen velvoitetaan jäsenvaltiossa käydyssä kontradiktorisessa menettelyssä, joka koskee ainoastaan velallista vastaan kolmannessa maassa annetun tuomion lainvoimaisuutta, summaarisen tutkinnan jälkeen maksamaan kolmannessa valtiossa käydyssä menettelyssä voittaneelle osapuolelle kolmannessa valtiossa täytäntöönpanokelpoisella tuomiolla vahvistettu saatava, kun jäsenvaltiossa käydyssä menettelyssä tutkittiin vain se, että velalliseen kohdistuu lainvoimaisella tuomiolla vahvistettu saatava?

2. Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan kieltävästi:

Onko asetuksen N:o 1215/2012 säännöksiä ja erityisesti sen 1 artiklaa, 2 artiklan a alakohtaa sekä 39, 45, 46 ja 52 artiklaa tulkittava siten, että täytäntöönpanosta on kieltäydyttävä riippumatta siitä, täyttyykö jokin asetuksen N:o 1215/2012 45 artiklassa esitetyistä perusteista, jos tutkittava ratkaisu

[3] Ennakkoratkaisupyynnön 18 kohta.

ei ole asetuksen N:o 1215/2012 2 artiklan a alakohdassa tai 39 artiklassa tarkoitettu tuomio tai jos alkuperäjäsenvaltiossa tehdyn ratkaisun perustana oleva hakemus ei kuulu asetuksen N:o 1215/2012 soveltamisalaan?

3. Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan kieltävästi ja toiseen kysymykseen myöntävästi:

Onko asetuksen N:o 1215/2012 säännöksiä ja erityisesti sen 1 artiklaa, 2 artiklan a alakohtaa, 39 artiklaa, 42 artiklan 1 kohdan b alakohtaa sekä 46 ja 53 artiklaa tulkittava siten, että vastaanottavan jäsenvaltion tuomioistuimen on täytäntöönpanosta kieltäytymistä koskevan hakemuksen käsittelyssä ehdottomasti katsottava jo ratkaisun antaneen tuomioistuimen asetuksen N:o 1215/2012 53 artiklassa tarkoitetussa todistuksessa esittämien tietojen perusteella, että kyse on kyseisen asetuksen soveltamisalaan kuuluvasta ja täytäntöönpantavasta ratkaisusta?”

III Asian käsittely unionin tuomioistuimessa

7. Pääasian valittaja ja vastapuoli, Saksan hallitus ja Euroopan komissio ovat esittäneet kirjallisia huomautuksia.

IV Oikeudellinen arviointi

A Ennakkoratkaisupyynnön ulottuvuus

8. Vaikka ennakkoratkaisupyyntö sisältää kolme muodollisesti erillistä kysymystä, ne liittyvät mielestäni läheisesti toisiinsa ja koskevat yhtä ja samaa oikeudellista ongelmaa eli olosuhteita, joissa vastaanottava tuomioistuin voi hyväksyä alkuperätuomioistuimen ratkaisun täytäntöönpanosta kieltäytymistä koskevan hakemuksen sillä perusteella, että asetusta N:o 1215/2012 ei voida soveltaa, vaikka alkuperätuomioistuin on antanut todistuksen, jolla osoitetaan sen täytäntöönpanokelpoisuus.

9. Ehdotan siis, että unionin tuomioistuin tutkii nämä kolme kysymystä yhdessä seuraavalla tavalla uudelleen muotoiltuina:

”Onko asetuksen N:o 1215/2012 säännöksiä tulkittava siten, että niissä sallitaan se, että vastaanottavan jäsenvaltion tuomioistuin, jonka käsiteltävänä on sen 46 artiklassa tarkoitettu täytäntöönpanosta kieltäytymistä koskeva hakemus, katsoo, toisin kuin alkuperäjäsenvaltion tuomioistuin on arvioinut asetuksen 53 artiklan nojalla antamansa todistuksen perusteella, että tätä asetusta ei voida soveltaa, koska tässä jälkimmäisessä tuomioistuimessa käydyn menettelyn tarkoituksena oli todeta jossain kolmannessa valtiossa siviili- ja kauppaoikeuden alalla annetut tuomiot täytäntöönpanokelpoisiksi, ja näin ollen kieltäytyy panemasta kyseisen tuomioistuimen ratkaisua täytäntöön?”

10. Tämän kysymyksen ratkaisemiseksi on arvioitava, onko nyt käsiteltävässä asiassa olemassa täytäntöönpanokelpoinen ratkaisu, ja samalla arvioitava todistuksen ulottuvuutta ennen kuin käsitellään asetuksessa N:o 1215/2012 säädettyjä vastaanottavan tuomioistuimen oikeuksia, kun sen käsiteltävänä on tämän ratkaisun täytäntöönpanosta kieltäytymistä koskeva hakemus.

B Asetuksessa N:o 1215/2012 tarkoitetun täytäntöönpanokelpoisen ratkaisun olemassaolo

11. Kun kyseessä on siviili- ja kauppaoikeuden alalla annettujen tuomioiden tunnustaminen ja täytäntöönpano unionin lainkäyttöalueella, asetuksella N:o 1215/2012 käyttöön otetun järjestelmän merkittävä uudistus on kiistatta ollut eksekvatuurin poistaminen. Esimerkiksi tämän asetuksen 39 artiklassa säädetään, että ”jäsenvaltiossa annettu tuomio, joka on täytäntöönpanokelpoinen kyseisessä jäsenvaltiossa, on täytäntöönpanokelpoinen myös muissa jäsenvaltioissa ilman tuomion täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista”. Tätä säännöstä on luettava yhdessä tämän asetuksen johdanto-osan 26 perustelukappaleen kanssa, jonka mukaan jäsenvaltiossa annettua tuomiota olisi käsiteltävä niin kuin se olisi annettu vastaanottavassa jäsenvaltiossa.

12. Tämän tuomioiden välitöntä täytäntöönpanokelpoisuutta koskevan uuden järjestelmän yhteydessä alkuperätuomioistuimen antama todistus on ensisijaisen tärkeä. Asetuksen N:o 1215/2012 37 ja 42 artiklasta näet ilmenee yhdessä luettuina, että jotta jäsenvaltiossa annettu tuomio voidaan tunnustaa ja panna täytäntöön toisessa jäsenvaltiossa, hakijan on esitettävä vain tuomion jäljennös ja tämä todistus. Kyseisen asetuksen 42 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan kyseinen todistus osoittaa, että tuomio on täytäntöönpanokelpoinen, ja siihen sisältyy ote tuomiosta sekä tarvittaessa tiedot korvattavista oikeudenkäyntikuluista ja korkolaskelma. Se on saman asetuksen 43 artiklan 1 kohdan nojalla annettava tiedoksi henkilölle, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, ennen täytäntöönpanoa.[4] Tässä asiayhteydessä unionin tuomioistuin on julkisasiamies Botin esityksen[5] perusteella luonnehtinut tätä todistusta siten, että jäsenvaltioissa annettujen tuomioiden suoran täytäntöönpanon periaatteen soveltaminen perustuu tähän todistukseen, jonka perusteella kyseinen tuomio voi liikkua vapaasti eurooppalaisella oikeusalueella.[6]

13. Saadakseen tämän todistuksen hakijan on käännyttävä alkuperätuomioistuimen puoleen, ja tällä tarkoitetaan tuomioistuinta, joka on antanut tuomion, jonka täytäntöönpanoa haetaan,[7] sillä se tuntee asian parhaiten ja kykenee asiakysymyksen osalta parhaiten vahvistamaan, että tuomio on täytäntöönpanokelpoinen. Antaessaan tällaisen todistuksen lainkäyttömenettelyn päätteeksi[8] alkuperätuomioistuin vahvistaa implisiittisesti, että tuomio, joka on tunnustettava ja pantava täytäntöön toisessa jäsenvaltiossa, kuuluu asetuksen N:o 1215/2012 soveltamisalaan, koska todistuksen antaminen on mahdollista vain tällä edellytyksellä. Näin ollen tilanteessa, jossa täytäntöönpanon kohteena olevan tuomion antanut tuomioistuin ei ole tuomiovaiheessa lausunut asetuksen N:o 1215/2012 sovellettavuudesta, tämän tuomioistuimen on todistuksen antamisvaiheessa tarkistettava, kuuluuko riita-asia tämän asetuksen soveltamisalaan.[9]

14. Tässä tapauksessa on kiistatonta, että alkuperätuomioistuin on laatinut ja toimittanut todistuksen 20.3.2019 tekemänsä päätöksen, joka kuuluu asetuksen N:o 1215/2012 soveltamisalaan, perusteella. Näissä olosuhteissa on ensi arviolta olemassa täytäntöönpanokelpoinen ratkaisu, joka on annettu jäsenvaltiossa[10] asetuksen

4 Tuomio 28.2.2019, Gradbeništvo Korana (C-579/17, EU:C:2019:162, 36 kohta).

5 Ratkaisuehdotus Gradbeništvo Korana (C-579/17, EU:C:2018:863, 44 kohta).

6 Tuomio 28.2.2019, Gradbeništvo Korana (C-579/17, EU:C:2019:162, 37 ja 39 kohta).

7 Asetuksen N:o 1215/2012 2 artiklan f alakohta.

8 Tuomio 4.9.2019, Salvoni (C-347/18, EU:C:2019:661, 31 kohta).

9 Tuomio 28.2.2019, Gradbeništvo Korana (C-579/17, EU:C:2019:162, 38 ja 40 kohta).

10 Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä tehdyn sopimuksen 67 artiklan 2 kohdan a alakohdan nojalla ja koska englantilaisen tuomioistuimen antama riidanalainen ratkaisu annettiin 20.3.2019, se ei ole kolmannen valtion antama tuomio.

N:o 1215/2012 2 artiklan a alakohdassa ja 39 artiklassa tarkoitetulla tavalla ja joka kuuluu siinä säädetyn välittömän täytäntöönpanojärjestelyn piiriin, mikä on vastaanottavan jäsenvaltion tuomioistuinta sitova tosiseikka.

15. Ennakkoratkaisupyynnössä esitetty kysymys koskee todellisuudessa edellytyksiä, joilla tämä tuomioistuin voi kyseenalaistaa tällaisen tilanteen sillä perusteella, että alkuperätuomioistuimen väitetään arvioineen virheellisesti asetuksen N:o 1215/2012 sovellettavuutta, mikä rasittaa todistuksen antamisen sääntöjenmukaisuutta. Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että tätä koskeva valvonta saattaa johtaa täytäntöönpanosta kieltäytymiseen muissakin kuin niissä tapauksissa, joissa on kyse asetuksen N:o 1215/2012 45 artiklassa mainituista kieltäytymisperusteista.

C Mahdollisuus kieltäytyä täytäntöönpanosta sillä perusteella, että asetusta N:o 1215/2012 ei voida soveltaa

16. Edellä mainitun ongelman ratkaisu perustuu asetuksessa N:o 1215/2012 vahvistetun täytäntöönpanosta kieltäytymistä koskevan oikeudellisen järjestelyn tarkasteluun. Tukeakseen väitettä, jonka mukaan olisi mahdollista valvoa alkuperätuomioistuimen tämän asetuksen sovellettavuudesta esittämiä arviointeja, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ja Saksan hallitus viittaavat vielä asetuksen N:o 44/2001 [11] 54 artiklassa tarkoitetun todistuksen valvontaan liittyvään unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön.

1. Asetuksen N:o 44/2001 54 artiklassa tarkoitetun todistuksen valvontaan liittyvän oikeuskäytännön merkitys

17. Muistutettakoon, että asetuksessa N:o 44/2001 velvoitettiin täytäntöönpanon hakija pyytämään ensin vastaanottavan jäsenvaltion tuomioistuinta tai viranomaista julistamaan tuomio täytäntöönpanokelpoiseksi. Tähän hakemukseen piti liittää asianomaisen tuomion ote ja tarvittaessa asetuksen N:o 44/2001 54 artiklassa tarkoitettu todistus, ja molemmat asiakirjat piti viimeksi mainitun asetuksen johdanto-osan 17 perustelukappaleen mukaan tarkastaa vain muodollisesti. Unionin tuomioistuin on todennut, että vastaanottavan jäsenvaltion viranomaisten piti menettelyn ensimmäisessä vaiheessa tutkia ainoastaan muotomääräysten noudattaminen, jotta tuomio voitaisiin julistaa täytäntöönpanokelpoiseksi, ja menettelyn toisessa vaiheessa arvioida täytäntöönpanon vastapuolen täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista vastaan asetuksen N:o 44/2001 34 ja 35 artiklan nojalla esittämät perusteet. [12]

18. Tässä asiayhteydessä on täsmennetty, että missään säännöksessä ei kielletty vastaanottavan jäsenvaltion tuomioistuinta tutkimasta todistukseen sisältyvien tosiseikkoja koskevien tietojen paikkansapitävyyttä. On korostettava, että tämä tutkimus oli perusteltavissa sillä, että koska todistuksen myöntäjä ei ole välttämättä sama kuin se taho, joka on antanut tuomion, nämä samat tiedot voivat olla vain viitteellisiä ja neuvoa-antavia. Tämä viimeinen seikka on seurausta myös siitä, ettei todistuksen esittäminen ole pakollista, koska vastaanottavan jäsenvaltion tuomioistuin, jolla on toimivalta antaa päätös tuomion täytäntöönpanokelpoisuudesta, voi hyväksyä kyseistä asiakirjaa vastaavan muun asiakirjan. [13]

[11] Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22.12.2000 annettu neuvoston asetus (EYVL 2001, L 12, s. 1).

[12] Tuomio 6.9.2012, Trade Agency (C-619/10, EU:C:2012:531, 85–88 kohta).

[13] Tuomio 6.9.2012, Trade Agency (C-619/10, EU:C:2012:531, 90 ja 91 kohta).

19. Sen lisäksi, että edellä kuvattu tutkimus on erittäin suppea, tätä oikeuskäytäntöä ei voida soveltaa vastaavasti tässä tapauksessa eikä sitä varsinkaan voida soveltaa ekstrapoloiden, koska asetuksen N:o 1215/2012 mukainen tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskeva uusi järjestely poikkeaa huomattavasti aikaisemmasta järjestelystä. Tällä asetuksella on esimerkiksi poistettu täytäntöönpanoa edeltävä vaihe eli täytäntöönpanokelpoiseksi julistaminen vastaanottavassa jäsenvaltiossa, tehty tuomion täytäntöönpanokelpoisuuden osoittavan todistuksen toimittaminen pakolliseksi ja annettu todistuksen laatiminen yksinomaan riidan parhaiten tuntevan tahon eli alkuperätuomioistuimen tehtäväksi, eikä siihen sisälly yhtään perustelukappaletta, joka vastaisi asetuksen N:o 44/2001 johdanto-osan 17 perustelukappaletta.

20. Unionin tuomioistuin totesi radikaalisti tuomion Weil[14] 35 kohdassa, että asetuksen N:o 44/2001 mukaisessa täytäntöönpanomenettelyssä ei ole mahdollista, ”samalla tavalla kuin täytäntöönpanossa asetuksen N:o 1215/2012 mukaisesti, että täytäntöönpanojäsenvaltion tuomioistuin tutkisi jälkikäteen sen, kuuluuko oikeudenkäynti, jossa annettiin tuomio, jonka täytäntöönpanoa on haettu, asetuksen N:o 44/2001 soveltamisalaan, koska perusteet, joilla ratkaisun täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevaan päätökseen voidaan hakea muutosta, on asetuksessa lueteltu tyhjentävästi”.

21. Tämän kohdan sisältö herättää vakavia kysymyksiä, joiden perusteella sitä ei voida mielestäni ottaa huomioon nyt käsiteltävässä asiassa. Korostan, että kyseinen kohta koskee ongelmaa, jota ei käsitellä suoraan ennakkoratkaisukysymyksessä, eli asetuksen N:o 44/2001 54 artiklan tulkintaa ratkaistaessa sitä, onko toimivaltainen viranomainen valvonut tämän asetuksen sovellettavuutta ennen tässä säännöksessä tarkoitetun todistuksen antamista. Siihen sisältyvä tieto on mielestäni kyseisen tuomion 33 kohdassa jo perustellun ratkaisun ylimääräinen perustelu.

22. Joka tapauksessa asetus N:o 1215/2012 ei ollut ajallisesti sovellettavissa, eikä pelkkää viittausta siihen vertailevassa arvioinnissa ilman mitään selitystä voida pitää hyödyllisenä ennakkotapauksena, joka voisi päättää keskustelun vastaanottavan tuomioistuimen toimivallan laajuudesta etenkään sen vuoksi, että asetuksilla N:o 44/2001 ja N:o 1215/2012 käyttöön otetut tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevat järjestelmät poikkeavat huomattavasti toisistaan.[15]

2. Asetuksen N:o 1215/2012 mukaiset täytäntöönpanosta kieltäytymisen perusteet

a) Alustavia huomautuksia

23. Aluksi on mielestäni välttämätöntä esittää muutamia huomautuksia asetuksella N:o 1215/2012 käyttöön otetusta verrattain monimutkaisesta täytäntöönpanosta kieltäytymistä koskevasta oikeudellisesta järjestelystä.

24. Ensinnäkin oikeuskirjallisuudessa on huomautettu, että asetusta N:o 1215/2012 sovellettaessa on tuomitun henkilön tehtävänä reagoida ja pyytää täytäntöönpanosta kieltäytymistä vetoamalla tässä asetuksessa säädettyyn perusteeseen ja että tuomiota ei tutkita millään tavoin ilman

[14] Tuomio 6.6.2019, Weil (C-361/18, EU:C:2019:473).

[15] Vakiintuneessa oikeuskäytännössä on katsottu, että siltä osin kuin asetuksella N:o 1215/2012 kumotaan ja korvataan asetus N:o 44/2001, unionin tuomioistuimen viimeksi mainitun asetuksen säännöksistä esittämä tulkinta pätee myös asetuksen N:o 1215/2012 osalta, mutta vain, mikäli näiden molempien unionin oikeuden toimien säännösten voidaan katsoa vastaavan toisiaan (tuomio 28.2.2019, Gradbeništvo Korana, C-579/17, EU:C:2019:162, 45 kohta), mikä ei tässä tapauksessa toteudu todistusta koskevien säännösten osalta.

asianomaisen aloitetta,[16] mikä on johtanut siihen päätelmään, että tuomioiden valvonta on ”täysin yksityistetty”.[17] Unionin tuomioistuin on todennut samansuuntaisesti, että asetuksella N:o 1215/2012 käyttöön otettu tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskeva järjestelmä perustuu siihen, että eksekvatuuri poistetaan, mikä merkitsee sitä, että vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltainen tuomioistuin ei harjoita minkäänlaista valvontaa ja vain henkilö, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, voi tässä yhteydessä vastustaa häntä koskevan ratkaisun täytäntöönpanoa.[18] Ennen täytäntöönpanosta kieltäytymistä koskevaa hakemusta ja sen perusteella käynnistyvää asetuksen N:o 1215/2012 III luvussa olevassa 3 jaksossa säädettyä menettelyä ja etenkään silloin, jos tällaista hakemusta ei ole esitetty, vastaanottavalla tuomioistuimella ei ole mitään harkintavaltaa alkuperätuomioistuimen tuomion ja todistuksen osalta.[19]

25. Toiseksi on muistettava, että jäsenvaltioiden keskinäisen luottamuksen periaate, joka on unionin oikeudessa perustavanlaatuisen tärkeä, edellyttää erityisesti vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta, että kaikki nämä valtiot noudattavat, poikkeuksellisia olosuhteita lukuun ottamatta, unionin oikeutta ja aivan erityisesti unionin oikeudessa tunnustettuja perusoikeuksia. Kuten asetuksen N:o 1215/2012 johdanto-osan 26 perustelukappaleesta ilmenee, siinä säädetty tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskeva järjestely perustuu nimenomaisesti siihen, että niillä on keskinäinen luottamus lainkäyttöön unionissa. Tällainen luottamus edellyttää erityisesti sitä, että jäsenvaltiossa annetut tuomiot tunnustetaan ja pannaan täysimääräisesti täytäntöön toisessa jäsenvaltiossa. Tässä järjestelmässä asetuksen N:o 1215/2012 säännöksiä, joissa luetellaan tyhjentävästi[20] perusteet, joilla tuomion tunnustamista ja täytäntöönpanoa voidaan vastustaa, on tulkittava suppeasti, koska niillä rajoitetaan yhden mainitulla asetuksella tavoitellun perustavanlaatuisen päämäärän toteuttamista.[21]

26. Viisi kieltäytymisperustetta koskevat selvää vastaanottavan jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteiden (ordre public) vastaisuutta, sitä, että tuomio on annettu poisjäänyttä vastaajaa vastaan eikä haastehakemusta ole annettu tiedoksi vastaajalle hyvissä ajoin, tuomion ristiriitaisuutta vastaanottavassa jäsenvaltiossa samojen asianosaisten välillä annetun tuomion kanssa, ristiriitaisuutta toisessa valtiossa aikaisemmin annetun tuomion kanssa sekä sitä, että alkuperäjäsenvaltion tuomioistuin on rikkonut tiettyjä toimivaltasääntöjä. Tässä tyhjentävässä luettelossa ei mainita asetuksen N:o 1215/2012 sovellettavuutta eikä tämän asetuksen 2 artiklan a alakohdan ja 39 artiklan rikkomista siltä osin kuin niissä vaaditaan, että tuomio, jonka tunnustamista vaaditaan, on annettu jäsenvaltiossa.

16 Ferrand F., ”Reconnaissance et exécution des jugements européens en matière civile et commerciale”, *Droit et pratique de la procédure civile*, Dalloz action, 541-243 luku.

17 D’Avout, L., ”L’efficacité internationale des jugements après la refonte du règlement Bruxelles I”, *Revue internationale de droit processuel*, vol. 5, nro 2, 2015, s. 258.

18 Ks. vastaavasti tuomio 28.2.2019, Gradbeništvo Korana (C-579/17, EU:C:2019:162, 36 kohta). Jälkimmäinen käsitteen ”tunnustaminen” maininta tämän tuomion 36 kohdassa ei ole mielestäni oikein, enkä ole toistanut tässä yhteydessä tätä ilmaisua, koska tuomion tunnustamisesta kieltäytymistä voi hakea jokainen asiaan osallinen asetuksen N:o 1215/2012 45 artiklan mukaisesti.

19 On pohdittava, merkitseekö unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö sitä, että olisi todettu vastaanottavan tuomioistuimen sidottu toimivalta, koska se voi tutkia vain täytäntöönpanosta kieltäytymistä koskevat perusteet, joihin hakija on vedonnut, eikä ottaa niitä huomioon viran puolesta. Korostan kuitenkin, että asetuksen N:o 1215/2012 47 artiklan 2 kohdassa säädetään, että täytäntöönpanosta kieltäytymistä koskevaan menettelyyn sovelletaan vastaanottavan jäsenvaltion lakia siltä osin kuin siitä ei säädetä tässä asetuksessa. Kun vastaanottavan jäsenvaltion käsiteltävänä on täytäntöönpanosta kieltäytymistä koskeva hakemus ja oikeussuojakeino on vireillä, sen oikeudet ja erityisesti mahdollisuus tai velvollisuus tutkia viran puolesta täytäntöönpanosta kieltäytymistä koskeva peruste määritetään siten tämän valtion prosessisääntöjen mukaisesti.

20 Tuomio 6.9.2012, Trade Agency (C-619/10, EU:C:2012:531, 31 kohta) ja tuomio 23.10.2014, flyLAL-Lithuanian Airlines (C-302/13, EU:C:2014:2319, 46 kohta).

21 Ks. vastaavasti tuomio 16.7.2015, Diageo Brands (C-681/13, EU:C:2015:471, 40 ja 41 kohta).

27. Kolmanneksi asetuksesta N:o 1215/2012 ilmenee, että unionin lainsäätäjä on säätänyt siitä, että on samaan aikaan olemassa kahdentyyppisiä täytäntöönpanosta kieltäytymistä koskevia perusteita eli yhtäältä perusteet, jotka mainitaan yleisluontoisesti tämän säädöksen 41 artiklan 2 kohdassa ”vastaanottavan jäsenvaltion lain mukaisina täytäntöönpanosta kieltäytymistä koskevina perusteina”, ja toisaalta tämän asetuksen 45 artiklassa erikseen mainitut perusteet, joita on luettava yhdessä asetuksen 46 artiklan kanssa, koska nämä perusteet liittyvät toisiinsa ja niiden välttämättä sovittava yhteen. Kun otetaan huomioon lainsäätäjän tällä tavoin omaksuma rakenne, on mielestäni asianmukaista tutkia ensin täytäntöönpanosta kieltäytymistä koskevat perusteet, jotka ilmenevät tämän asetuksen 45 ja 46 artiklan säännöksistä yhdessä luettuina, ja erityisesti peruste, joka koskee vastaanottavan jäsenvaltion kansallisen oikeusjärjestyksen perusteiden vastaisuutta, sillä se on merkityksellinen nyt käsiteltävän asian kannalta ja J on vedonnut siihen. [22]

b) Asetuksen N:o 1215/2012 45 artiklassa tarkoitettu täytäntöönpanosta kieltäytymisen peruste, joka koskee vastaanottavan jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteiden vastaisuutta

28. Asetuksen N:o 1215/2012 45 artiklan 1 kohdassa mainitusta ”oikeusjärjestyksen perusteiden (ordre public)” käsitteestä on todettava, että kuten edellä on mainittu, sitä on tulkittava suppeasti, koska sillä rajoitetaan yhden asetuksella tavoitellun perustavanlaatuisen päämäärän toteuttamista ja siihen voidaan vedota ainoastaan poikkeustilanteissa. Vaikka jäsenvaltiot voivat kyseisessä säännöksessä olevan varauman perusteella lähtökohtaisesti vapaasti päättää kansallisten käsitystensä mukaisesti, mitä vaatimuksia niiden oikeusjärjestysten perusteista aiheutuu, tälle käsitteelle asetetaan rajat kyseisen asetuksen tulkinnalla. Vaikka unionin tuomioistuimen tehtävänä ei siis ole määrittää jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteiden sisältöä, sen on kuitenkin valvottava, missä rajoissa jäsenvaltion tuomioistuin voi tähän käsitteeseen nojautuen olla tunnustamatta toisessa jäsenvaltiossa annettua tuomiota. [23]

29. Tässä yhteydessä on muistettava, että koska asetuksen N:o 1215/2012 52 artiklassa kielletään ulkomaisen tuomion ottaminen uudelleen tutkittavaksi sen sisältämän asiaratkaisun osalta, sillä estetään se, että jäsenvaltion, jossa tunnustamista tai täytäntöönpanoa pyydetään, tuomioistuin kieltäytyisi tunnustamasta tai panemasta täytäntöön tuomiota pelkästään sillä perusteella, että alkuperäjäsenvaltion tuomioistuimen soveltama oikeussääntö poikkeaa oikeussäännöstä, jota vastaanottavan jäsenvaltion tuomioistuin olisi soveltanut, jos asia olisi saatettu sen ratkaistavaksi. Vastaanottavan jäsenvaltion tuomioistuin ei voi myöskään tutkia, pitävätkö alkuperäjäsenvaltion tuomioistuimen arvioinnit oikeudellisista seikoista ja tosiseikoista paikkansa. Oikeusjärjestyksen perusteita koskevaa poikkeusta voidaan näin ollen soveltaa ainoastaan, jos toisessa jäsenvaltiossa annetun tuomion tunnustaminen tai täytäntöönpano olisi kestämättömällä tavalla ristiriidassa vastaanottavan jäsenvaltion oikeusjärjestyksen kanssa sen vuoksi, että tällä tunnustamisella tai täytäntöönpanolla loukattaisiin jotakin perustavanlaatuista periaatetta. Jotta noudatettaisiin kieltoa tutkia ulkomainen tuomio uudelleen sen sisältämän asiaratkaisun osalta, kyseessä on oltava sellaisen oikeussäännön ilmeinen rikkominen, jota pidetään vastaanottavan jäsenvaltion oikeusjärjestyksessä olennaisen tärkeänä, tai sellaisen oikeuden ilmeinen loukkaaminen, jota pidetään tässä oikeusjärjestyksessä perustavanlaatuisena. [24]

22 Ks. ennakkoratkaisupyynnön 18 kohta.

23 Ks. vastaavasti tuomio 25.5.2016, Meroni (C-559/14, EU:C:2016:349, 38–40 kohta).

24 Ks. vastaavasti tuomio 25.5.2016, Meroni (C-559/14, EU:C:2016:349, 41 ja 42 kohta).

30. Näiden näkökohtien perusteella on tutkittava, ovatko ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämät seikat omiaan osoittamaan, että High Court of Justicen 20.3.2019 antaman ratkaisun täytäntöönpano olisi selvästi vastoin Itävallan oikeusjärjestyksen perusteita asetuksen N:o 1215/2012 45 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla. Nämä seikat koskevat sitä, että tämän ratkaisun ja siihen liittyvän todistuksen muodostamalla erottamattomalla oikeudellisella kokonaisuudella olisi rikottu aineellista oikeussääntöä eli että on sovellettu ilmeisen virheellisellä tavalla tämän asetuksen 2 artiklan a alakohtaa ja 39 artiklaa, joissa edellytetään, että tuomio, jonka tunnustamista haetaan, on annettu jäsenvaltiossa, ja määritetään samalla tämän toimen aineellinen soveltamisala asianomaisten tuomioiden osalta.

31. Unionin tuomioistuin on jo tutkinut tilanteen, jossa unionin oikeussääntöä väitettiin rikotun ilmeisellä tavalla, ja hyväksynyt tällaisen rikkomisen olemassaolon selvittämisen, koska unionin oikeus oli otettu osaksi jäsenvaltioiden oikeutta ja unionin oikeutta soveltavana lainkäyttäjänä olevan kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on varmistaa unionin oikeussääntöjen tehokas soveltaminen. Unionin tuomioistuin totesi, että oikeusjärjestyksen perusteita koskevaa säännöstä voidaan soveltaa vain siltä osin kuin mainittu oikeudellinen virhe merkitsisi sitä, että asianomaisen ratkaisun tunnustaminen tai nyt käsiteltävässä asiassa täytäntöönpano johtaisi sellaisen oikeussäännön ilmeiseen rikkomiseen, joka on unionin – ja siten mainitun jäsenvaltion – oikeusjärjestyksessä olennaisen tärkeä. [25]

1) Unionin oikeussäännön ilmeinen rikkominen

32. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin arvioi unionin tuomioistuimen antaman tuomion Owens Bank [26] perusteella, että asetusta N:o 1215/2012 ei voida soveltaa alkuperätuomioistuimen ratkaisuun, joka perustuu hakemukseen, jossa on vaadittu kolmannessa valtiossa annettujen tuomioiden täytäntöönpanoa (actio judicati), ja jonka yhteydessä on suoritettu summaarista valvontaa, jolla on tarkistettu, velvoitettiinko näillä tuomioilla lainanottaja maksamaan lainan antaneelle pankille tietty summa, ilman että olisi tutkittu näillä tuomioilla tunnustetun velan taustalla ollutta oikeussuhdetta asiakysymyksen osalta. Unionin tuomioistuin totesi kyseisessä tuomiossa, että tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla 27.9.1968 tehtyä yleissopimusta, [27] sellaisena kuin se on muutettuna, ei sovelleta menettelyihin eikä ongelmiin, joita tulee esiin sopimusvaltioissa vireillä olevissa menettelyissä ja jotka koskevat kolmansissa maissa yksityisoikeuden alalla annettujen tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa. Tätä ratkaisua on mielestäni sovellettava nyt käsiteltävässä asiassa.

33. Aluksi on muistutettava, että asetuksen N:o 1215/2012 2 artiklan a kohdan ja 39 artiklan sanamuodostakin ilmenee, että asetuksen III luvussa säädettyjä tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevia menettelyjä sovelletaan vain silloin, kun kyseessä ovat jäsenvaltiossa annetut tuomiot. Toimivaltasäännöistä on todettava, että asetuksen N:o 1215/2012 II luvun säännöksissä, jotka on annettu SEUT 81 artiklan perusteella ja jotka ovat välttämättömiä sisämarkkinoiden asianmukaisen toiminnan kannalta, ei vahvisteta oikeuspaikkaa kolmannessa valtiossa annettujen tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevia menettelyjä varten. [28]

[25] Tuomio 16.7.2015, Diageo Brands (C-681/13, EU:C:2015:471, 48 ja 50 kohta).

[26] Tuomio 20.1.1994, Owens Bank (C-129/92, EU:C:1994:13).

[27] EYVL 1972, L 299, s. 32.

[28] Ks. vastaavasti tuomio 20.1.1994, Owens Bank (C-129/92, EU:C:1994:13, 17 ja 23 kohta).

34. Tämän jälkeen on välttämätöntä tutkia alkuperätuomioistuimessa vireille pannun menettelyn tarkoitusta sen ratkaisemiseksi, pyrittiinkö sillä luomaan edellytykset kolmannessa valtiossa siviili- ja kauppaoikeuden alalla annetun tuomioistuimen tuomion pakkotäytäntöönpanolle.[29] Tässä yhteydessä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämät seikat, jotka olen maininnut edellä tässä ratkaisuehdotuksessa, ovat mielestäni hyväksyttävä perustelu vastata kysymykseen myöntävästi.[30]

35. Vaikka pääasian vastapuoli ilmoittaa olevansa eri mieltä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen suorittamasta alkuperäisen menettelyn esittelystä, se myöntää samalla selvästi, että kyseessä on hakemus, johon sovelletaan common law -järjestelmän erityisiä prosessisääntöjä ja joka perustuu kolmannen valtion tuomioistuinten antamiin lopullisiin tuomioihin ja mahdollistaa summaarisen ratkaisun, joka annetaan siltä osin epätäydellisen menettelyn päätteeksi, että puolustuksella ei ole todellisia menestymisen mahdollisuuksia.[31] Sen lisäksi, että on viitattu unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön, joka koskee itse ”tuomion” käsitettä sen asiasisällön osalta, näkemyksillä, joiden mukaan alkuperäinen menettely oli kontradiktorinen ja alkuperätuomioistuin tutki velkojan väitteet (aktiivilegitimaation puuttuminen, prosessuaalinen petos, luottolaitoksen asianajajan valtakirjan puuttuminen ja saatavien kuittaamista koskeva vaatimus), ei ole merkitystä arvioitaessa menettelyn tarkoitusta.[32] Luottolaitoksen väite, jonka mukaan Jordaniassa annetut tuomiot eivät olleet täytäntöönpanokelpoisia Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Itävallassa, mielestäni vain tukevat päätelmää, jonka mukaan alkuperätuomioistuimessa vireille pannussa menettelyssä pyrittiin luomaan näiden tuomioiden pakkotäytäntöönpanon edellytykset Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

36. Näissä olosuhteissa alkuperätuomioistuimen ratkaisulla ja siihen liittyvällä todistuksella, jotka muodostavat erottamattoman oikeudellisen kokonaisuuden, rikotaan ilmeisellä tavalla asetuksen N:o 1215/2012 2 artiklan 1 alakohtaa ja 39 artiklaa. On vielä ratkaistava, ovatko nämä säännöt olennaisen tärkeitä, kuten unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä edellytetään.

2) Kyseessä olevan oikeussäännön tärkeys

37. Korostettakoon, että toisin kuin oli tilanne tuomiossa Diageo Brands, alkuperätuomioistuimen oikeudellinen virhe ei liity aineelliseen oikeussääntöön, joka sisältyisi vähimmäistason yhdenmukaistamisdirektiiviin, jonka tarkoituksena on lähentää osittain jäsenvaltioiden erilaista tavaramerkkilainsäädäntöä,[33] vaan asetuksen säännöksiin. Tässä yhteydessä asetuksen N:o 1215/2012 johdanto-osan 6 perustelukappaleessa todetaan, että siviili-

[29] Ks. vastaavasti tuomio 20.1.1994, Owens Bank (C-129/92, EU:C:1994:13, 13 kohta).

[30] Komissio toteaa huomautustensa 10 kohdassa, että alkuperätuomioistuimen ratkaisu on tehty summaarisessa menettelyssä, joka koski kahden Jordaniassa annetun tuomion täytäntöönpanoa. Se mainitsee lisäksi kyseisten huomautusten 36 kohdassa, että tämän tuomioistuimen menettelyn tarkoituksena oli vain tutkia, oliko lopulliseen tuomioon perustuva maksuvelvoite täytäntöönpanon hakijaa kohtaan olemassa.

[31] Ks. H. Limitedin huomautusten 16, 25 ja 27 kohta. Se lisää (20 kohta), että tarkastuksista, jotka liittyvät oikeusjärjestyksen perusteisiin, oikeuteen tulla kuulluksi menettelyn vireillepanon yhteydessä ja ulkomaisen tuomion huomioon ottamiseen, säädetään asianomaisessa common law -menettelyssä, mikä vahvistaa toteamusta siitä, että se on eksekvatuurimenettelyn kaltainen menettely. Nämä tiedot vastaavat tunnustamista ja täytäntöönpanoa Yhdistyneen kuningaskunnan common law -järjestelmässä koskevien menettelyjen tarkastelua, joka sisältyy kertomukseen, jonka Schlosser on laatinut Tanskan kuningaskunnan, Irlannin sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan liittymisestä tuomioistuimen toimivaltaa sekä tuomioiden täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevaan yleissopimukseen 9.10.1978 tehdyllä yleissopimuksella (EYVL 1979, C 59, s. 71, 6 kohta ja sitä seuraavat kohdat).

[32] Nämä vastaväitteet vastaavat liitännäisongelmia, jotka kuuluvat erottamattomasti täytäntöönpanomenettelyyn, johon ne liittyvät. Muistutettakoon, että unionin tuomioistuin on todennut 20.1.1994 antamassaan tuomiossa Owens Bank (C-129/92, EU:C:1994:13, 29–37 kohta), että Brysselin yleissopimus ei ollut sovellettavissa menettelyihin ”eikä ongelmiin, joita ilmenee menettelyissä”, joita tulee vireille sopimusvaltiossa ja jotka koskevat kolmansissa valtioissa annettujen tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa.

[33] Tuomio 16.7.2015, Diageo Brands (C-681/13, EU:C:2015:471, 51 kohta).

ja kauppaoikeudellisissa asioissa annettujen tuomioiden vapaan liikkuvuuden tavoitteen saavuttamiseksi on tarpeellista ja asianmukaista, että tuomioistuimen toimivaltaa sekä tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevat säännöt annetaan sitovalla unionin säädöksellä, jota sovelletaan sellaisenaan.

38. Asetuksella N:o 1215/2012, jonka oikeudellinen perusta on SEUT 67 artiklan 4 kohta, joka koskee oikeussuojan saatavuuden helpottamista muun muassa soveltamalla tuomioistuimessa annettujen päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaatetta, pyritään siviili- ja kauppaoikeuden alan oikeudellisen yhteistyön alalla vahvistamaan tuomioistuimen toimivaltaa ja tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevien sääntöjen yksinkertaistettua ja tehokkaampaa järjestelmää, joka on otettu käyttöön oikeudellisilla asiakirjoilla, joiden jatkumoa se on, oikeudellisen yhteistyön helpottamiseksi, jotta myötävaikutetaan sellaisen unionille asetetun tavoitteen toteutumiseen, jonka mukaan siitä tulee vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuva alue, sen vankan luottamuksen perusteella, jonka on vallittava jäsenvaltioiden välillä.[34] Asetuksen 2 artiklan a alakohtaa ja 39 artiklaa, jotka määrittävät asetuksen ulottuvuuden asianomaisten tuomioistuinratkaisujen osalta, on mielestäni pidettävä oleellisen tärkeinä, koska niiden noudattaminen on välttämätöntä edellä mainitun unionin tavoitteen saavuttamiseksi.[35]

39. Muistutettakoon, että tämän asetuksen 45 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla ”oikeusjärjestyksen perusteita” koskevalla käsitteellä suojellaan oikeussäännöstä ilmeneviä oikeudellisia etuja, joita ovat tässä tapauksessa sellaisen vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan eurooppalaisen alueen säilyttäminen ja kehittäminen, jolla edistetään sisämarkkinoiden asianmukaisen toiminnan kannalta välttämätöntä tuomioistuinratkaisujen vapaata liikkuvuutta.[36] Unionin ja sen sisämarkkinoiden asianmukaista toimintaa varten laaditun tuomioiden täytäntöönpanoa koskevan järjestelyn soveltaminen ei voi kuitenkaan johtaa alkuperäisen soveltamisvirheen vuoksi siihen, että jäsenvaltio velvoitetaan panemaan täytäntöön kolmannessa valtiossa annettu tuomio, vaikka tämän tuomion eksekvatuurin edellytykset eivät mahdollisesti täyty vastaanottavan jäsenvaltion oikeusjärjestyksen kansainvälisten perusteiden kannalta, jolloin tälle virheelle annettaisiin täysi vaikutus.

40. Ehdotettava ratkaisu[37] ei ole mielestäni ristiriidassa asetuksella N:o 1215/2012 käyttöön otetun järjestelmän kanssa. Vaikka yhtäältä on kiistatonta, että asetus N:o 1215/2012 perustuu tuomioiden välittömän täytäntöönpanon periaatteeseen, jonka perustana on unionin lainsäätäjän tahto lyhentää rajatylittävien riitojen kestoa ja alentaa niiden kustannuksia, tässä säädöksessä on kuitenkin säädetty vastaanottavalle jäsenvaltiolle annetun valvontatehtävän säilyttämisestä[38] ja

[34] Tuomio 9.3.2017, Pula Parking (C-551/15, EU:C:2017:193, 53 kohta).

[35] Ks. vastaavasti tuomio 1.6.1999, Eco Swiss (C-126/97, EU:C:1999:269, 36 kohta).

[36] Ks. vastaavasti tuomio 23.10.2014, flyLAL-Lithuanian Airlines (C-302/13, EU:C:2014:2319, 56 kohta).

[37] Ennakkoratkaisupyyntöön sisältyvät tiedot saattaisivat paljastaa unionin toisen olennaisen tärkeän oikeussäännön rikkomisen eli unionin yleisiin oikeusperiaatteisiin kuuluvan vilppiä ja oikeuden väärinkäyttöä koskevan, yksityisiä sitovan kiellon periaatteen loukkaamisen. Unionin tuomioistuin on todennut, että unionin lainsäädännön soveltamista ei voida ulottaa niin laajalle, että sillä suojattaisiin toimia, jotka on toteutettu tarkoituksin hyötyä vilpillisesti tai väärinkäytöksin unionin oikeudessa säädetyistä eduista (tuomio 28.10.2020, Kreis Heinsberg, C-112/19, EU:C:2020:864, 46 kohta). Vilpin toteaminen perustuu joukkoon samansuuntaisia indisioita, joista on nähtävissä samalla vilpin sekä objektiivinen että subjektiivinen tekijä. Tässä tapauksessa yhtäältä objektiivinen tekijä on se, että asetuksen N:o 1215/2012 soveltamisedellytykset eivät täyty kyseisten ratkaisujen osalta. Toisaalta subjektiivinen tekijä on H Limitedin aikomus kiertää näitä edellytyksiä tai välttää ne menettelyllä, jolla pyritään luomaan jäsenvaltiossa, jolla ei ole mitään yhteyttä J:hin, kahden Jordaniassa annetun tuomion pakkotäytäntöönpanon edellytykset, jotta saataisiin tämän asetuksen soveltamiseen liittyvä etu eli näiden tuomioiden välitön täytäntöönpano Itävallassa, jossa J:llä on kotipaikka. Tämä tilanne on rinnastettavissa “kahden eksekvatuurin” käsitteeseen.

[38] On tärkeää korostaa, että komission ehdotus asetukseksi tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla (COM/2010/0748 lopullinen) sisälsi eksekvatuurin poistamisen lisäksi sen, että alkuperäjäsenvaltion antaman tuomion täytäntöönpanosta kieltäytymisen perusteista poistettaisiin vastaanottavan jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteiden ilmeinen loukkaaminen. Koska jälkimmäinen ehdotus herätti vilkasta keskustelua ja eri jäsenvaltiot esittivät siitä varaumiaan, unionin lainsäätäjä luopui lopuksi esityksestä.

tietyllä tavoin vahvistamisesta.[39] Toisaalta ”turvallisuuden varaventtiilillä” ei missään tapauksessa heikennä jäsenvaltioiden keskinäistä luottamusta oikeuden alalla, vaan se sisältää mahdollisuuden valvoa asetuksen N:o 1215/2012 sovellettavuutta tutkittaessa tuomion yhteensopivuutta vastaanottavan jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteiden kanssa, mikä on omiaan säilyttämään keskinäisen luottamuksen korkealla tasolla.

3) Vaatimus, jonka mukaan pitää käyttää kaikkia alkuperäjäsenvaltion oikeussuojakeinoja

41. On kiistatonta, että sen jälkeen, kun 16.7.2015 annettiin tuomio Diageo Brands, jonka 64 kohdassa todetaan, että lukuun ottamatta erityisiä olosuhteita, jotka tekevät alkuperäjäsenvaltion oikeussuojakeinojen käytön liian vaikeaksi tai mahdottomaksi, yksityisten on kyseisessä jäsenvaltiossa käytettävä kaikkia käytettävissä olevia oikeussuojakeinoja estääkseen oikeusjärjestyksen perusteiden loukkaamisen aiemmassa vaiheessa, on käytetty paljon aikaa sen täsmällisen ulottuvuuden määrittämiseen. Toisin kuin on joidenkin taholta esitetty, edellä mainittujen seikkojen ei voida katsoa ilmaisevan edellytystä, jonka on täytyttävä ennen kuin oikeusjärjestyksen perusteiden loukkaamista koskeva väite voidaan tutkia. Tässä yhteydessä on riittävää kiinnittää huomiota kyseisen tuomion 68 artiklan yksiselitteiseen sanamuotoon, jossa todetaan, että kun vastaanottavan jäsenvaltion tuomioistuin tutkii, ”onko tapahtunut ilmeinen kyseisen valtion oikeusjärjestyksen perusteiden loukkaaminen, kyseisen tuomioistuimen on otettava huomioon” se, että lukuun ottamatta erityisiä olosuhteita, jotka tekevät alkuperäjäsenvaltion oikeussuojakeinojen käytön liian vaikeaksi tai mahdottomaksi, yksityisten on kyseisessä jäsenvaltiossa käytettävä kaikkia käytettävissä olevia oikeussuojakeinoja estääkseen tällaisen loukkaamisen aiemmassa vaiheessa. Kaikkien oikeussuojakeinojen käyttämistä alkuperäjäsenvaltiossa koskeva vaatimus on vain yksi oikeusjärjestyksen perusteiden vastaisuutta koskevan perusteen arvioinnin osatekijä.[40]

42. Toinen unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä esitetty kysymys koskee sen ulottuvuutta asianomaisten oikeusjärjestyksen perusteiden kannalta prosessuaalisesta ja/tai aineellisesta näkökulmasta. On todettava, että kyseinen tuomio perustuu kahteen selvästi erilliseen osatekijään, jotka liittyvät yhtäältä kyseisen aineellisen oikeussäännön rikkomiseen ja toisaalta prosessuaalisten takeiden loukkaamiseen. Näkemys, joka liittyy kaikkien oikeussuojakeinojen käyttämiseen, kuuluu yksinomaan tämän jälkimmäisen osatekijän tutkimisen piiriin. Edellä mainitulla tuomiolla on perustellusti kuvattu pyrittävän siihen, että ryhdytään yleisemmin varmistamaan alkuperäjäsenvaltion oikeussuojakeinojen käyttäminen,[41] kuten jo menetellään asioissa, joissa väitetään oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin ja siten oikeusjärjestyksen prosessuaalisia perusteita loukatun.[42] Katson, että vastaanottavan jäsenvaltion oikeusjärjestyksen kansainväliset aineelliset perusteet ilmaisevat nykyään pikemminkin prosessuaalisia perusteita paremmin tälle valtiolle ominaiset olennaisen tärkeät arvot, jotka näkyvät oikeussäännöissä tai oikeudellisissa periaatteissa, joita alkuperäjäsenvaltio ei välttämättä

[39] Ks. asetuksen N:o 1215/2012 41 artiklan 2 kohta, joka koskee vastaanottavan jäsenvaltion lain mukaisia täytäntöönpanosta kieltäytymistä tai sen keskeyttämistä koskevia perusteita.

[40] Tätä tulkintaa tukee 25.5.2016 annettu tuomio Meroni (C-559/14, EU:C:2016:349, 46 ja 54 kohta). Unionin tuomioistuin yhdistää kyseisen tuomion 54 kohdassa selvästi asiakysymystä koskevan päätelmän, jonka mukaan vastaanottavan jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteita ei ole loukattu, toteamukseen, jonka mukaan asianomaisilla on mahdollisuus vedota prosessuaalisiin oikeuksiinsa alkuperäjäsenvaltion tuomioistuimessa.

[41] Pailler L., Journal du droit international (Clunet) nro 4, lokakuu 2016, s. 20.

[42] Ks. tuomio 2.4.2009, Gambazzi (C-394/07, EU:C:2009:219, 42–45 kohta) ja tuomio 6.9.2012, Trade Agency (C-619/10, EU:C:2012:531, 61 kohta). Alkuperäjäsenvaltion kaikkien oikeussuojakeinojen käyttämistä koskevaa vaatimusta tutkitaan 25.5.2016 annetussa tuomiossa Meroni (C-559/14, EU:C:2016:349) vielä siltä kannalta, että kyseessä on ilmeinen ristiriita oikeusjärjestyksen perusteisiin kuuluvan muotovaatimuksen kanssa.

jaa. Saattaa siten vaikuttaa epäasianmukaiselta vaatia alkuperäjäsenvaltion tuomioistuinta ottamaan tehtäväkseen puolustaa näitä arvoja ja asettaa se edellytykseksi sille, että todetaan vastaanottavan jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteita loukatun ilmeisellä tavalla.

43. On vielä todettava, että jos unionin oikeussääntöä väitetään rikotun, tämä perustelu menettää merkityksensä,[43] mikä tarkoittaa mielestäni sitä, että vastaanottavan tuomioistuimen on tarkistettava, että kaikki oikeussuojakeinot on käytetty alkuperäjäsenvaltiossa. Tässä yhteydessä olisi syytä selvittää, pitääkö paikkansa, että on olemassa erityisiä olosuhteita, joiden vuoksi yksityisten on liian vaikeaa tai mahdotonta käyttää niitä, myös sellaista toimea vastaan, joka koskee lainkäyttömenettelyn päätteeksi annettavan todistuksen myöntämistä. Korostan, että kun komissio viittaa alkuperäjäsenvaltiossa alun perin käytyyn menettelyyn, se toteaa huomautustensa 29 kohdassa, että Yhdistyneen kuningaskunnan toisen asteen tuomioistuin hylkäsi ylimääräistä muutoksenhakua koskeneen hakemuksen.

3. Asetuksen N:o 1215/2012 41 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut täytäntöönpanosta kieltäytymisen perusteet

44. Koska ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii, onko mahdollista kieltäytyä täytäntöönpanosta riippumatta siitä, onko todettu jokin asetuksen N:o 1215/2012 45 artiklassa mainituista perusteista, on tutkittava asetuksen 41 artiklan 2 kohtaa, jonka mukaan ”sen estämättä, mitä 1 kohdassa säädetään, vastaanottavan jäsenvaltion lain mukaisia täytäntöönpanosta kieltäytymistä tai sen keskeyttämistä koskevia perusteita sovelletaan siltä osin kuin ne eivät ole yhteensopimattomia 45 artiklassa tarkoitettujen perusteiden kanssa”. Sanon suoraan, että tämän säännöksen sanamuoto ei ole täsmällinen vaan hieman moniselitteinen, koska siinä käytetään ilmaisua ”täytäntöönpanosta kieltäytymistä koskevat perusteet”, mikä viittaa asetuksen N:o 1215/2012 45 ja 46 artiklan sanamuotoon,[44] mutta tarve antaa tämän asetuksen 41 artiklan 2 kohdalle tehokas vaikutus edellyttää selvästi sitä, että näissä eri säännöksissä tarkoitetut perusteet eivät ole samat.

45. Asetuksen N:o 1215/2012 41 artikla kuuluu III luvun täytäntöönpanoa käsittelevään 2 jaksoon, joka on erillinen jaksosta, joka liittyy täytäntöönpanosta kieltäytymiseen, ja siinä säädetään, että täytäntöönpanomenettelyyn sovelletaan vastaanottavan jäsenvaltion lakia. Jäsenvaltiossa annettu tuomio, joka on täytäntöönpanokelpoinen vastaanottavassa jäsenvaltiossa, pannaan viimeksi mainitussa täytäntöön samoin edellytyksin kuin vastaanottavassa jäsenvaltiossa annettu. Siinä viitataan siten varsinaiseen täytäntöönpanomenettelyyn, jonka asianosainen, jonka vaatimukset on hyväksytty alun perin annetussa tuomiossa, voi panna suoraan vireille toimitettuaan täytäntöönpanosta vastaavalle toimivaltaiselle viranomaiselle tuomion jäljennöksen ja todistuksen, mikäli täytäntöönpanosta kieltäytymistä ei ole haettu tai vastaanottava tuomioistuin on hylännyt tällaisen hakemuksen.

46. Asetuksen N:o 1215/2012 41 artiklan 2 kohdan mukaisten täytäntöönpanosta kieltäytymistä koskevien perusteiden sisältöä on tarkasteltava tämän prosessuaalisen kehyksen kannalta, mikä on varsin hankala tehtävä, koska täytäntöönpanotoimenpiteiden toteuttamista ja niiden

[43] Muistutan tässä yhteydessä siitä, että unionin oikeus on otettu osaksi jäsenvaltioiden oikeusjärjestystä ja että unionin oikeutta soveltavana lainkäyttäjänä toimivan kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on varmistaa unionin oikeussääntöjen tehokas soveltaminen.

[44] Asetuksen N:o 1215/2012 johdanto-osan 30 perustelukappaleesta ilmenee, että tämän sanamuodon valinta selittyy prosessuaalisilla näkökohdilla eli unionin lainsäätäjän tahdolla sisällyttää menettelyyn, joka on pantu vireille sen asianosaisen hakemuksesta, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, myös se, että vastaanottava tuomioistuin tutkii kaikki perusteet, joita voidaan esittää tätä täytäntöönpanoa vastaan, sellaisina kuin ne on esitetty tämän asetuksen 41 artiklan 2 kohdassa ja 45 artiklassa. On muistettava, että asetuksen N:o 1215/2012 47 artiklan 2 kohdassa säädetään, että täytäntöönpanosta kieltäytymistä koskevaan menettelyyn sovelletaan vastaanottavan jäsenvaltion lakia siltä osin kuin siitä ei säädetä tässä asetuksessa.

vastustamista koskevat kansalliset lait ovat hyvin moninaisia. Voidaan esimerkiksi ajatella, että riitautetaan se, ovatko tietyt esineet tai rahasummat takavarikoitavissa velan määräisinä sen jälkeen, kun maksut tai kuittaus on suoritettu langettavan tuomion jälkeen, sääntöjenvastaisuudet, jotka saattavat vaikuttaa täytäntöönpanotoimiin, mutta myös itse täytäntöönpanoperusteen olemassaolo sillä perusteella, että velka on sammunut vanhentumisen vuoksi, tai saatavan täytäntöönpanokelpoisuus.

47. On korostettava, että asetuksen N:o 1215/2012 41 artiklan 2 kohdan yhdenmukaistamattomien täytäntöönpanosta kieltäytymistä koskevien perusteiden soveltamista rajataan kahdella tavalla eli yhtäältä kiellolla muuttaa alkuperäjäsenvaltiossa annetun tuomion asiasisältöä, mistä säädetään tämän asetuksen 52 artiklassa,[45] ja toisaalta vaatimuksella, jonka mukaan perusteiden on sovittava yhteen kyseisen asetuksen 45 artiklan tyhjentävässä luettelossa lueteltujen yhdenmukaistettujen perusteiden kanssa, eikä tähän luetteloon kuulu se, että alkuperätuomioistuin ei olisi ottanut tämän säädöksen aineellista soveltamisalaa huomioon.[46]

48. Muistutettakoon, että tässä viimeksi mainitussa artiklassa mainitun täytäntöönpanosta kieltäytymistä koskevan perusteen toteaminen johtaa alkuperätuomioistuimen tuomion täydelliseen ”neutralisointiin”, koska sillä ei voi olla vaikutuksia vastaanottavassa jäsenvaltiossa eikä sitä siis voida panna täytäntöön. Jotta noudatettaisiin asetuksen N:o 1215/2012 45 artiklassa vahvistettujen perusteiden tyhjentävyyttä ja edellä mainittua yhteensopivuutta koskevaa vaatimusta, tämän asetuksen 41 artiklan 2 kohdan perusteen tarkoituksena ei pitäisi olla itse täytäntöönpanoperusteen hyväksyttävyyden kyseenalaistaminen, vaan sillä voitaisiin mahdollisesti rajata sen vaikutuksia ja siten rajoittaa sen täytäntöönpanoa.

49. Tässä asiayhteydessä ei voida hyväksyä sitä, että vastaanottava tuomioistuin voisi arvioidessaan asetuksen N:o 1215/2012 41 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua täytäntöönpanosta kieltäytymistä koskevaa perustetta valvoa todistuksen sääntöjenmukaisuutta ja samalla tämän asetuksen sovellettavuutta hakemukseen, jonka perusteella ratkaisu on annettu, mikä saattaisi johtaa siihen, että tämä tuomioistuin epää ratkaisulta täytäntöönpanokelpoisuuden.

V Ratkaisuehdotus

50. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että Oberster Gerichtshofin (ylin tuomioistuin, Itävalta) esittämiin ennakkoratkaisukysymyksiin vastataan seuraavasti:

Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012 45 ja 46 artiklaa on tulkittava siten, että vastaanottavan jäsenvaltion tuomioistuin, jonka käsiteltävänä on täytäntöönpanosta kieltäytymistä koskeva hakemus, voi hyväksyä sen sillä perusteella, että ratkaisu ja tämän asetuksen 53 artiklassa tarkoitettu todistus, jotka alkuperäjäsenvaltion tuomioistuin on antanut, ovat vastaanottavan jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteiden vastaisia, jos oikeudellinen virhe, johon on vedottu, merkitsee sellaisen oikeussäännön ilmeistä rikkomista, jota pidetään olennaisen tärkeänä unionin oikeusjärjestyksessä ja siten kyseisen valtion oikeusjärjestyksessä. Tällainen on virhe, joka vaikuttaa kyseisen asetuksen 2 artiklan a alakohdan ja 39 artiklan, joissa edellytetään, että tuomio, jonka täytäntöönpanoa vaaditaan, on annettu jäsenvaltiossa, soveltamiseen.

[45] Asetuksen 1215/2012 52 artikla kuuluu III luvun 4 jaksoon, joka sisältää yhteisiä säännöksiä.

[46] Lisättäköön, että asetuksen N:o 1215/2012 41 artiklan 2 kohdan mukaisia perusteita on tulkittava suppeasti, kuten asetuksen 45 artiklan mukaisia perusteitakin.

Kun vastaanottavan valtion tuomioistuin selvittää, onko vastaanottavan valtion oikeusjärjestyksen perusteita mahdollisesti loukattu ilmeisellä tavalla, koska unionin oikeuden aineellista sääntöä tai muotovaatimusta ei ole noudatettu, sen on otettava huomioon, että ellei ole erityisiä seikkoja, joiden vuoksi on lian vaikeaa tai mahdotonta käyttää alkuperäjäsenvaltion oikeussuojakeinoja, yksityisten on käytettävä kaikki tässä jäsenvaltiossa käytettävissä olevat oikeussuojakeinot estääkseen tällaisen loukkaamisen aiemmassa vaiheessa.